

L I E T U V I S

AUSTRALIJOS

DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS ■ LITHUANIAN FORTNIGHTLY
Registered at the GPO, Adelaide, for transmission by post as a periodical.

IV metai

Adelaide, 1951 m. rugsėjo 17 d.

Nr. 19(79)

Treji metai

Medžiotojai pasakoja (greičiausiai meluoja...), kad išbaidyta stirna, pabėgėjusi kelio galą ir įsitikinusi, kad niekas jos neveja, grįžta atgal pasižiūrėti, kiek toli nubėgo. Greičiausiai tai tik melagių medžiotojų prasimanymas, bet ši stirnos tariamoji savybė būdinga ir žmonėms: dirbus dirbus atsiranda noras pažvelgti į nueitą kelią nuo jo pradžios ir įvertinti, kiek toli nueita.

Šių metų rugsėjo 12 dieną sukako lygiai treji metai, kai pirmas "Australijos Lietuvis" numeris išlindo iš palapinės dykumoje, gimęs dulkių ir karštos saulės spindulių prieglobstyje, Leigh Creeko anglies kasyklų laukuose.

Menkas, mažytis, bet kietų gyvenimo sąlygų iškart užgrūdintas nežadėjo merdėti.

Pradžioje AL buvo spausdinamas menkučiu rotatorium, atsigabentų iš Vokietijos. Susirinkus iki 1948 metų pabaigos 250 prenumeratorių, "mašina" jau beveik negalėjusi tokio "didelio" ekzemplierių skaičiaus išspausdinti ir leidėjas (bent kartą!) buvo rimtai susirūpinęs pergreitu skaitytojų skaičiaus augimu...

Vėliau, 1949 metų gegužės mėnesį įsigytas modernus, geras rotatorius, kuriuo buvo galima spausdinti jau tūkstančius ekzemplierių ir tada apsižiūrėta, kad prenumeratorių skaičius vis dėlto nėra perdidelis... Nauja "mašina" sėkmingai ėjo pareigas iki šių metų sausio 1 dienos, kai ji turėjo užleisti vietą jau tikrai moderniškomis (bent mums taip atrodo...) mašinoms.

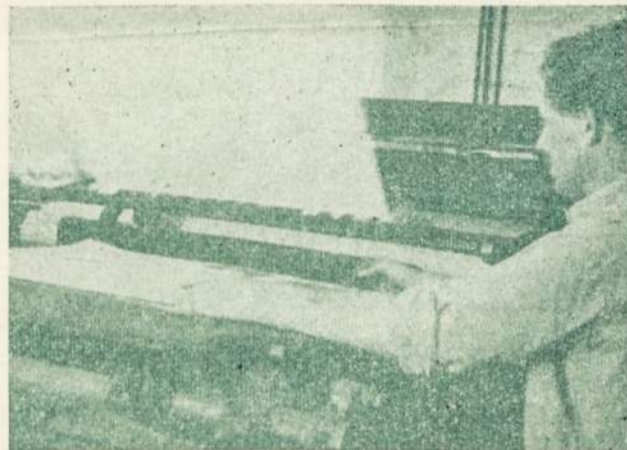
Praėjusių metų gegužės 15 dieną AL leidykla nutarė užtraukti visuomenišką £ 750 paskolą, išperkama per tris metus, lietuviškai spaustuvei įkurti. Mūsų skaitytojai parėmė mus daugiau, negu buvo tikėtasi: paskolos gauta £ 792 (105,6%). Ši paskola buvo pagrindas, ant kurio pastatyta pirmoji lietuviška spaustuvė Australijoje. Šioje tat spaustuvėje nuo šių metų sausio 1 dienos pradėtas spausdinti "Australijos Lietuvis" ir pradėta rinkti pirmoji lietuviška knyga — Pulgio Andriušio "Sudiev, kvietkeli", kuri jau pasirodo knygų rinkoje artimiausiu laiku.

Didelį įnašą spaustuvės įkūrimui pagreitinti pa-

darė Broliai Šulaičiai (JAV), labai greitai parūpinę lietuviškas raides linotipui. Jiems mūsų nuoširdi padėka!

Tuo būdu leidykla ištesėjo savo pažadus, duotus spaustuvės rėmėjams: spausdiname ne tik laikraštį, bet ir lietuviškas knygas.

Steigiant spaustuvę nesusidurta su jokiais sunkumais, kurių pašalinimas priklausė nuo steigėjų. Tačiau sunkumų sutikome tokių, kurių pašalinimas

Lapas po lapo virsta paskutinis "Sudiev kvietkelio" lankas...

nepriklausė nuo mūsų — tai popieriaus stoka. Atvirai kalbant, grėse pavojus net laikraštį sustabdyti. Daryta žygių net iš užsienio gauti popieriaus, tačiau nesėkmingai. Vienok ir ši problema nusilenkė lietuviškam atkaklumui. Šiandien jau turime popieriaus atsargą knygoms ir laikraščiui bent keliui metų. Mūsų padėka čia priklauso rašytojuiteisininkui Juozui Žukauskui (Sydney), kuris daug prisidėjo prie šios problemos teigiamo išsprendimo.

Techniškąjį spausdinimo darbą suorganizavo Juozas Šabaniauskas. Kantriai šalindamas visas

kliūtis, jis ne tik atliko techniškąjį spausdinimo darbą, bet kartu paruošė ir specialistus tolimesnei spaustuvės egzistencijai. Turėdamas savų rūpesčių jis pasitraukė iš aktyvaus darbo, tačiau jo paruošti žmonės be jokių sunkumų tęsia darbą toliau. Jam nuoširdus ačiū!

E s m i n i s dalykas yra laikraščio turinys. Jis priklauso nuo bendradarbių. Ir čia mes susiduriame su sunkiai išsprendžiama problema: mes negalime turėti pastovių bendradarbių, nes neturime lėšų atsisteisti už jų darbą. Bet neatsižvelgiant į tai, vi sa eilė nuoširdžių bendradarbių, nereikalaujanti jokio atlyginimo, nepadedą plunksnos į šali, rūpinasi laikraščio turiniu, nors jų bendradarbiavimas ir nėra pastovus. Jiems visiems priklauso redakcijos ir skaitytojų padėka.

Laikraščio apimtis taip pat neleidžia mums duoti išsamaus turinio, kurio net ketvirtadalis — tuščia vieta.

Mūsų skaitytojų reikalavimai dėl turinio nepaprastai įvairūs, prieštarauja vieni kitiems: kas vie-

Sydnejaus lietuviško spaudos kiosko vedėja E. Gensienė.

— Moteris vis, mat, praktiškesnė: baltiniams segtukus panaudoja ir spaudai pritvirtinti — ir vėjas nenupučia ir geriau matyti...

nam atrodo turi gyvybinės reikšmės, kitam — nereikalingas laikraštys balastas. Pav., tie skaitytojai, kurie skaito laikraščius anglų kalba, norėtų, kad jokių pasaulinės politikos žinių nebūtų dedama, nes jos ir neišsamios ir jau pasenusios; gi tie, kurie angliškai sunkiai skaito, pageidauja juo daugiau žinių, nes nesiorientuoja pasaulio įvykiuose. Mes gi manome, kad pakankamai turėtų būti turinio vieniems ir kitiems, bet dėl laikraščio mažumo duoti daug medžiagos negalime.

Teko girdėti vienas kitas priekaištą dėl mūsų spausdinamo Puškino kūrinio "Dubrovskio". Esą, jis gi rusas, o rusai juk okupavę mūsų tėvynę... Tiesa, ir priekaištautojai pripažįsta, kad Puškinas

Melbourno lietuviško spaudos kiosko vedėjas L. Baltrūnas.

— Taip, Tamsta, lietuviško spaudos kelias nelengvas...

yra pasaulinė asmenybė, "Dubrovskio" turinys įdomus ir pats kūrinys vertingas. Mums atrodo, kad tokie priekaištai — grynas nesusipratimas. Ką gi bendra turi Puškinas su buvusiu ar esama Lietuvos okupacija? Pats Puškinas buvo caro satrapų persekiojamas ir tremiamas, neturėjęs savoje tėvynėje ramios vietos. Jo idėja "Dubrovskyje" yra protestas prieš netiesą, viešpatavusią (ir viešpataujančią) Rusijoje, o kartu ir visame pasaulyje. Juk vertinant tokiu mastu tektų braukti Goetę su Šilleriu, nes ar seniai rudieji "kulturtraegeriai" degino Lietuvoje ir kitur gyvus žmones; negeresnis likimas turėtų būti ir "Quo vadis" autorias, nes ar lenkai nebuvo pagrobę ir ar vėl nesikėsina į Vilnių (ir į Lietuvą)? O švedai, prancūzai..., ar nemindžiojo Lietuvos žemės ir ar nežudė jos žmonių? Taigi, priename absurdą. Mes manome, kad literatūros kūrinys negali būti vertinamas nei pagal autoriaus tautybę (nacių vertinimo metodas), nei pagal jo socialinę kilmę (kaip vertina bolševikai), o tik kaip meno kūrinys. Taip mes vertiname Puškino "Dubrovskį", taip ir kitų autorių kūrinius, kurių nemaža jau spausdinome ir ateityje spausdinsime.

Turinio pagerinimas ir laikraščio padidinimas priklauso nuo turimų lėšų, o jos, savo ruožtu, nuo prenumeratorių skaičiaus. Nors palapinėje sėdėdami šaukėme, kad prenumeratorių "perdaug", nes nebuvo sąlygų didesnio egzempliorių skaičiaus atspausdinti, tačiau šiandieną mašina jau gali pagaminti tūkstančius egzempliorių, bet, deja, prenumeratorius mes skaičiuojame tik šimtais. Ši ir yra pati didžioji ir pagrindinė kliūtis pereiti į savitraštį, žymiai pagerinti turinį ir padidinti laikraštį, nors nuo ateinančių metų vis dėlto ryžtamės laikraštį dar didinti ir duoti priedo kalendorių.

Didžiausias kiekvieno laikraščio neprietelius yra tas, kuris, pats neprenumeruodamas, skolinasi jį iš draugo ir skaito. Jis apvagia ne tik draugą (kuris už laikraštį sumokėjęs), bet ir leidyklą. Tai negar-

Lietuviu Tautos politinis augimas ir jos suverenumas

P. V. RAULINAITIS

Karaliaus Mindaugo Aukštųjų Mokslų Instituto Direktorius

PASKAITA, LAIKYTA 1951 M. RUGSĖJO MĖNESIO 8 DIENĄ ADELAIDĖJE

1. Pradžios žodis.

Labai maža yra mūs žinota apie savosios tautos tūkstančių metų praeities žygius ir darbus, apie jos kultūrinį ir politinį brendimą ir išaugimą į savą valstybinę organizaciją. Mums teikiamos praeities žinios apie Lietuvių Tautą netoli siekia į praeitį ir tai neretai paimtos iš tokių šaltinių, kur mums buvo maža palankumo rodoma arba tiesiog nutylima mūsų praeities vadų žygiai ir darbai bei tautos kilnumas ir didvyriškumas, kad visa pervedus kitos, kad ir mums kaimyninės, tautos praeities gyvenimo aktyvan.

Ligi pastarųjų laikų nebuvo įsisąmoninta prasmė daugelio didelių kultūrinės ir politinės istorijos įvykių, kaip pav., krikščionybės įvedimas Lietuvoje ar Liublino unijos reikšmė. Tik dabar rodos atbundama ir pradedama matyti, kad krikščionybė atėjo į Lietuvą ne per mūsų pietvakarių kaimynus, bet tiesiog, mūsų valdovų pastangomis iš pačių pirmųjų rankų.

Neveltui mes šįmet švenčiame 700 metų jubiliejų nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje. Daug kitų politiniai-teisinės reikšmės praeities įvykių Lietuvių Tautos gyvenime dar neatkurta arba nušviečia-

binga. Geru pavyzdžiu šia prasme mums galėtų būti australai: jie kiekvienas perka sau ne tik po vieną, bet po kelis laikraščius kasdien.

Nuo 1948 metų kainos visiems reikmenims pakilo, pagal oficialią statistiką, per 100%, gi atlyginimai apie 50-80%. Negalėdami toliau už mūsų 1948 metais nustatytą prenumeratą išsiversti, juo labiau, kad spausdinimo išlaidos jau vien dėl perėjimo į spaustuvę padidėjo, be to, duodamas priedo kalendorius ir laikraštis dar padidinamas, esame priversti 1952 metams prenumeratą nustatyti £ 2.10.0 metams.

Be savo tiesioginių darbų atlikome visą eilę ir ne tiesioginių, tai knygų platinimas ir aukų įvairiems tautiniams reikalams rinkimas.

Iki 1950 m. sausio 1 d. knygos buvo platinamos tik per leidyklą. Nuo tos datos Melbourne įsikūrė lietuviškos spaudos kioskas, vedamas energingo tautiečio Leono Baltrūno. Kiek vėliau, tų pat metų spalio 19 d., Krašto Valdybos pirmininko J. Vaičiūčio ir kitų rūpesčiu, kioskas įsteigtas ir Sydnejuje, kurio vedėja iki šios dienos yra E. Gensienė. Lietuviškos spaudos kioskai šiuo metu veikia jau Canberroje — V. Biveinis, Geelonge — L. Bertasius, Bathurste — J. A. Skirka. Patyrimas rodo,

ma netinkamai.

2. Senų laikų žinios apie lietuvius.

Norint sužinoti apie gilesnės senovės Lietuvių Tautos gyvenimą, verta yra pasižiūrėti, ką apie tai sako tolimesnieji mūsų kaimynai anų laikų, kurie neturėjo intereso nei peikti mūsų protėvius nei juos ypatingai girti. Šio metodo laikydamiesi mes galime surinkti labai įdomių žinių mūsų tolimai praeičiai pavaizduoti. Tad dirstelėkime.

Ketvirto amžiaus viduryje prieš Kristaus gimimą graikų pirklių pasiuntinys Pytheas keliaudamas iš Pietų Prancūzijos ir ieškodamas rinkų ir naujų pelningų prekių buvo atsibaladojęs net į Lietuvos giminės gyvenamuosius kraštus pas aisčius ir gutonis. Keliais šimtais metų vėliau rašydamas apie romėnų žygius ir prekybą rytų kraštuose, kurie tada buvo vadinama Germania, Cornelius Tacitus (55 — 135 m. A. D.) randa, kad aisčiai gyveno pasaulio krašte prie bangų. Jie buvo labai darbštūs, augino javus ir kitus žemės vaisius ir prekiaavo gintaru. Kaip žinoma, Romos Imperatoriaus Nerono laikais romėnai atvažiuodavo pirktis gintaro į Lietuvą ir, pavyzdžiui, tik vienu žygiu parsivežė laivais apie 13.000 svarų, kas tais laikais buvo labai brangus prekybinis krovinys. Dar prieš romė-

kad juo arčiau knyga priartėja prie skaitytojo, tuo jos daugiau reikalaujama.

Daug rūpesčio lietuviškos spaudos kioskų steigimų rodo dabartinė Krašto Valdyba. Kioskai dar būtina reikalingi Hobarte, Brisbanėj, Perthe.

Iki šių metų rugsėjo 1 d. Tautos Fondui surinkome £173.17.6, Lietuvių gimnazijai Diephoze £169.15.0, ligoniams sušelpiti £128.2.10 ir Maž. Lietuvos reikalams £5.10.0. Iš visų aukų pilnai atsiskaityta.

Žvelgiant ateičiai tenka pasidžiaugti, kad didžiausi sunkumai jau užnugaryje. Ateitis šviesesnė. Nors ir negausus mūsų prenumeratorių skaičius, bet užtat energingas, aktingas ir nekurčias lietuviškiems reikalams. Su tokiu bendraminčių būriu lengva daryti naujus užsimojimus ir juos įvykdyti. Antai, ne tik paskolos, bet ir aukų spaustuvės steigimui susiūsta £140. O tai jau reikšminga parama.

"Australijos Lietuvis", leidykla ir mūsų bendradarbiai su skaitytojais bei rėmėjais sudaro tartum vieną šeimą, gyvenančią tais pačiais rūpesčiais ir džiaugsmais, turinčią vieną bendrą siekimą — Lietuvą prieš akis.

nus su aisčiais gintaru prekiaavo britų salų gyventojai (žiūr. Charles Elton. *Origins of English History*. London, 1890, psl. 6, 62). Kitas romėnas gamtininkas Plinijus Secundus (23 — 79 A. D.) plačiai aprašinėja Lietuvos miškus ir žvėris, itin sustodamas ties zubru (*Historia Naturalis VIII, cap. 15*). Šis Lietuvos miškų gyvulys darė jam nepaprastą įspūdį; jo ragai buvo vartojami net svetimuose kraštuose didikų puotoms tauriems gėrimams iš jų gerti (Elton. psl. 55 — 56).

Pasižiūrėję į senus žemėlapius mes neabejotinai randame, kad lietuvių gyventa jau žiloje senovėje (apie 2000 metų prieš Kristų) nuo dešinio Vislos upės kranto ligi Suomijų įlankos, į rytus iki Okos upės ir į pietus ligi Pripetės (žemėlapiai randama tarp kit-ko knygoje: Elton: Robert Kerner Czechoslovakia, 1940; A. Šapoka. *Lithuania through the ages*, 1948), taip pat ir rimtų istorikų raštuose, pav., Ernest Lavisse, *Academie Francaise* narys.

Vėlesniais laikais greta Lietuvos sukurtos slavų valstybės, čekų 7-9 amž., lenkų 10 amž., užimdamos savo valstybinei organizacijai gretimus plotus arba netolimus Lietuvius tautai gyvenamus plotus nebuvo pačios Lietuvos žemių palietę ir net 7-9 amžiuje rytų slavų pastangos pasistūmėti į vakarus atsimušdavo į jau tada turimas gausingas ir galingas lietuvių piliis, kurios buvo pastatytos ir išlaikomos net toli į rytus nuo Smolensko (Georg Vernadsky. *Ancien Russia*, 1946, psl. 230 ir sek.).

3. Lietuviai kuria savo socialiniai-politinę organizaciją.

Minėtos žinios rodo, kad lietuvių gyvenamųjų teritorijų niekad nevaldė anų laikų kaimynės tautos; tik atsitiktiniai jos susidurdavo su jais ar bandydamos įsibrauti plėšikavimo tikslais ar pačios besigindamos nuo narsių lietuvių karių, kurių drąsa ir karžygiškumas buvo tokie, kad senovėje rusai bėgdavo nuo lietuvių kaip kad kiškiai bėga nuo medžiotojų (A. Tennant. *Studies in Polish life and history*, London, 1924, psl. 45). Būdami neorganizuoti lietuvių nebūtų galėję išsilaukioti, nebūtų buvę kam statyti piliis ir jas ginti nuo priešų arba tų pilių užuovėjoje daryti drąsius žygius į kaimynų žemes. Neabejotina, kad Lietuva buvo anų laikų prasmėje pažangi socialiniai, ekonominiai ir politiniai. Lietuviai turėję savo valdovus, kurie rūpinosi tautos gerove, jos maitinimu, subūrimu į pastovią karišką jėgą. Visa tai buvo reikalinga daugybei pilių pastatyti, taip pat iš jų daryti narsius puolimo ar gynimosi žygius.

Ne tik aplinkiniai kaimynai, bet ir tolimesnės tautos pasiekdavo Lietuvą. Mes žinome apie skandinavų vikingų žygius, kurie būdavo įvairaus pobūdžio. Kartais jie, kaip ramūs ir apskrūs pirkliai, važiuodavo per Lietuvą į rytus ar pietus prekybos tikslais, kartais išsikeldavo Baltijos jūros krantuose kariškais užsimojimais vedini. Lietuviai nepalikdavo be atpildo kariškus vikingų žygius, jie patys per Baltijos jūrą, savo laivais, statytais Danigė, Karaliaučiuje ir Klaipėdoje, persikeldavo ir

nuteriodavo skandinavų kraštus (palyg.: A. Šapoka. *Lietuvos istorija*, psl. 38).

Nustatyta, kad 7 amžiuje vikingai kurį laiką buvo įsitvirtinę lietuvių žemėse ir imdavo iš gyventojų duoklę. Tas labai nepatiko lietuviams (aisčiams) ir jie vikingus išvarė iš savo žemių. Mūšiuose žuvo net vikingų karalius Yngvar, kurio sūnus Anund, norėdamas atkeršinti irgi kariavo su aisčiais, bet karus pralaimėjo (žiūr.: T. D. Kendrick. *A history of Vikings*, London, 1930, psl. 60, 190).

Visa tai galėjo būti atsiekiama tik dėka tam tikros valstybinės organizacijos. Galimas daiktas, kad apie V amž. po Kristaus Lietuva buvo sujungta jos atskirų kunigaikščių susitarimu į tam tikrą federatyvinį valstybinį ryšį, kuris reikia laikyti pastangomis suorganizuoti vieną galingą valstybę (Owen Horem. *Timeless Lithuania*, Chicago, 1943).

Prekybiniams santykiams su kaimynais palaikyti ir verslui plėsti buvo įsteigta nemaža miestų, kuriuose buvo gyvenama pirklų-tarpininkų ir laikoma sandėliai pervežamoms prekėms kelyje perkrauti ir saugoti.

Šioje miestų steigimo veikmėje apie VII amž. po Kristaus tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų prie daugelio upių išdygo nemaža miestų ir prekybinių sodybių. Atrodo, kad tais laikais turėjo būti įkurtas ir Vilniaus miestas prie Vilijos upės ant Vilnelės krantų didelių kalvų pašlaitėje. Šiame mieste rasdavo prieglobstę, pastogę ir vaišingumą keliaudami tarptautiniai vaizbūnai, čia būrėsi lietuviai, kaip prekybos tai pir susitikimo su svečių kraštų keliauninkais sumetimais. Čia pradėjo dygti gausūs gyvenami pastatai ir prekybos sandėliai, pamažu susidarė gausiai apgyventa vietovė, virtusi miestu, kuris XIV amžiuje tapo Lietuvos sostine, karaliui Gediminui parėdžius.

(Pabaiga sekančiame numeryje)

KURIAMA EUROPOS KARIUOMENĖ

Pasirašius taikos sutartį su Japonija, trys užs. r. ministrai, Mr. D. Acheson (JAV), Mr. Morrison (Britanija) ir Mr. Schuman (Prancūzija) susirinko Vašingtone aptarti aktualias Vakarų Europos problemas.

Vienas iš svarbiausių klausimų — Vokietijos dalyvavimas Europos gynybos sistemoje. Vokietijos vyriausybė sutinka dalyvauti, tačiau reikalauja lygių teisių pripažinimo su kitomis tautomis. JAV, padrąsintos pasisekimo su Japonija, norėtų ir su V. Vokietija pasirašyti taikos sutartį, pagal kurią Vokietijos suverenitetas būtų visiškai atstatytas ir ji įeity į Atlanto pakto tautų tarpą kaip visiškai lygus partneris. Vokietijos galybės atstatymo ypač bijosi Prancūzija ir Anglija, ypatinai dėl ūkiškos konkurencijos, nes jau dabar vokiečių prekės pradeda išstumti angliškasias iš daugelio rinkų.

Nežiūrint visų nuomonių skirtumų, trys užs. reikalų ministrai sutarė, kad turi būti įkurta Europos kariuomenė dalyvaujant Vokietijai.

Priesaika

E. AUDRONĖ

Netoli Anyškėčių nuo kalno leidžiantis Puntuko link, matyti kadais graži, bet dabar apgriuvusi Rainio sodyba. Sulaužytos tvoros, apdegę medžiai rodo, jog rūpestinga šeimininko ranka jos netvarko. Tik aplaužytos ir vegetuojančios gėlės ir išmintas takelis tarp žolių rodė, kad čia vis dar gyvena žmonės. Tamsus miškas stovėjo lygiai ir niūriai taip pat kaip ir prieš daugelį metų, kada ši sodyba džiugino ekskursantų akį gražiose Anyškėčių apylinkėse.

Pirmosios žvaigždės pasirodė danguje, miškas lyg sujudėjo. Atrodė, kad tamsa apgina nuskriaustą kraštą nuo sunkios prispaudėjų rankos ir kad nakties valandomis žemė pradeda laisviau kvėpuoti.

Staiga aplūžusios trobos durys atsidarė, ir lyg ko bijodamas ar ką slėpdamas išslinko Rainys miško pusėn. Ten už medžio jo laukė žmogus, kuris dėvėjo kepurę su raudona žvaigžde. Aukšti batai, revolveris už diržo jį labai skyrė nuo nuskurusio ir suvargusio ūkininko.

— Na ką, ar viską žinai? — garsiai paklausė ginkluotasis žmogus.

— Ponuli, tyliau... tyliau... — tarė drebančiu balsu Rainys.

— Jokių ponų nėra! — atkirto tasai.

— Taip, drauge, ponų nėra, bet partizanai arti,

— atsakė tyliai Rainys. — Aš viską žinau ir galiu jums pasakyti, bet kas man garantuos, kad paleis dukterį ir žentą?

— Mano komunisto žodis ir laisva Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika.

— Tai kad, drauge Petrai, to neužtenka, — suabejoj Rainys buvusiam miestelio valkatai.

— Ką, neužtenka? Jeigu nori, tai tuoj bus per daug!

— Ne, ne, drauge Petrai, aš tik taip persikalbėjau, — aiškinosi Rainys.

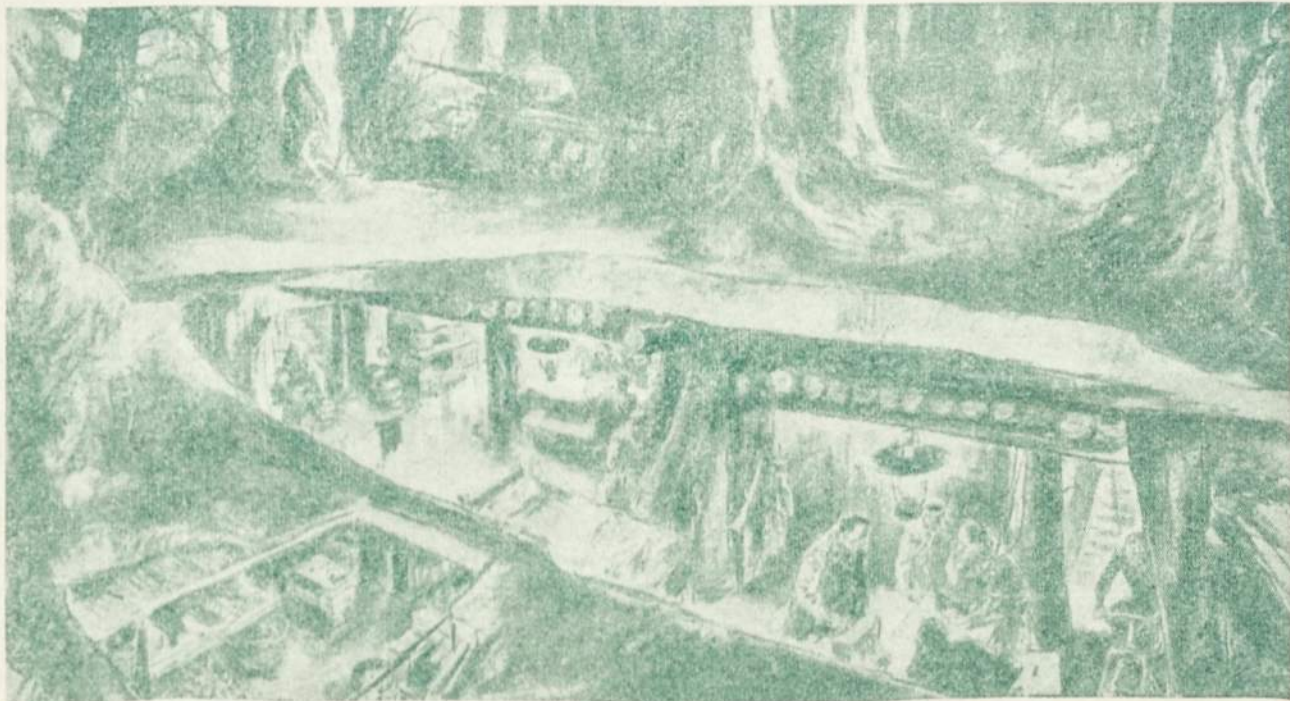
Paskui jis pasilenkė prie Petro ir kažką šnabzdėjo jam į ausį.

Grįžus seniui Rainiui į pirkia jį sutiko žmona ir duktė Marytė.

— Tėvai, kur tu valkiojies naktį? Neduok Dieve, dar pamatys ir pamany, kad su partizaniais turi ryšius.

— Ir taip, močia, jie gerai žino. Duok Dieve, gal mes ryt Joną ir Aldoną namuose turėsime... neiškentė senis.

— Ak, kad tu, seni, jau visai sukvailėjai, — atsiduso Rainienė, gi Marytės akys net išsiplėtė ir ji susimąstė, o tėvams atsigulus ji užsimetė skarą ir išbėgo į mišką.

„ Marytė pirmą sykį matė tokį didelį urvą, kuriame buvo padaryti net atskiri kambarėliai... „

— — — — —
 Apie pirmą valandą naktį du partizanai įvedė į bunkerį sušalusią Marytę.

— Kas ten? — sušuko mieguistas balsas ir iš vieno kampo pasirodė susivėlusio vyro galva. Pastebėjus jauną moterį stengėsi bent ranka suglostyti išdraikytus plaukus.

— Maryte! Ką tu čia veiki? Kaip tu mus radai? — paklausė Vytautas.

— Aš nežinau, ar galiu tau garsiai pasakyti, kodėl aš čia naktį atėjau?

— Išdavikų čia nėra. Jų vieta — kapai ir kompartija, — sušuko gyvai Vytautas.

— Bet aš vis dėlto norėčiau pasikalbėti tik su tavim. Ar negalėtume mes pasilikti kur nors vieni?

— Gerai, — atsakė Vytautas, — eime. Tu būsi pirmoji moteris, kuri pamatys mūsų buveinę.

Jie abu išlipo iš bunkerio, ir Vytautas paėmęs Marytę už rankos nuvedė vingiuotu miško taku, kol pasiekė vieną didelį, seną ažuolą, prie kurio priėjęs Vytautas paslaptinai sustukseno. Tada pasikėlė žemės apaugusios samanomis (tai buvo užmaskuotos durys), ir žmogus, vienoje rankoje laikęs šviesą, o kitoje — paruoštą revolverį, pamatęs Vytautą tarė:

— Tamsta vade, prašau į vidų.

— Tai tu vadas? — nustebo Marytė, bet Vytautas nieko neatsakė.

Marytė pirmą sykį matė tokį didelį urvą, kuriame buvo padaryti net atskiri kambarėliai, ir į vieną iš jų įėjo vadas su mergaite.

— Na, dabar sakyk, ką turi ant širdies? Čia tai jokia žmogaus ausis neišgirs.

— Tai kad aš tiesiog nežinau, kaip pradėti... Ir, iš viso, nežinau, ar aš ne bereikalo jus čia varginu, — kalbėjo sumišusi mergaitė.

— Jeigu jau tiek atėjai, tai vistiek sakyk.

— Šį vakarą mano tėvas išėjo laukan ir, man atrodė, kad ten buvo Petras, tas tau pažįstamas miestelio valkata, kuris dabar dirba Anykščių NKVD, ir jie kažką kalbėjosi. Po to, kai tėvas grįžo į trobą, jis nieko mums nesakė, tik išsitarė, kad rytoj vakare sesuo Aldona su Jonu gali grįžti...

— Tai tu manai, kad tavo tėvas ką nors susitarė?

— Aš manau. Ar jūs nežadate daryti kokio nors žygio, kuris mano tėvui būtų žinomas?

— Aa! — sušuko vadas. — Dabar aš žinau, koks reikalas. Šią naktį turėjo vykti pro jus didelis ginklų ir maisto transportas į Kurklius ir mes norėome juos užpulti. Ir tai tikriausiai, ką tėvas pasakė Petru, norėdamas išlaisvinti dukterį ir ženatą.

— Dieve mano, kokia gėda! — sušuko užsidengusi veidą rankomis mergaitė. — Aš nenoriu grįžti namo...

— Žinoma, dabar tu ir negali grįžti. Pamiegok iki ryto, o ryte aš su keliais vyrais tave palydėsiu. Einam į kitą kambarį, aš parodysiu tau lovą.

— — — — —
 Neramiu miegu miegojo mergaitė, bet dar nerasnė pabudo iš ryto. — Kur ji yra, kaip ji čia atsirado?... Bet po valandėlės jai buvo vėl aišku. Ji žvelgė į sienas, paremtas stipriais mediniais spy-

... Po keletos minučių būrys partizanų pasirodė prieš nustebusius rusus...

riais ir galvojo: "Laimingi jūs, girios medeliai, jūs stipresni negu žmogaus širdis; jūs ištikimai slepiate mūsų laisvės kovotojus ir jokios nelaimės neprivers jus ištarti išdavikiško žodžio..."

Artėjant į namus, Marytei stukseno širdis, stukseno galvojant, ką tėvai pasakys už pasivaikščioji-

stoji.

— Vyrai, aš lyg kažką girdžiu! Dėmesio! Iš nakties gali būti likusių enkavedistų.

Liepęs visiems pasilikti vietoje, jis pats nuslinko piimyn į miško pakraštį. Pažvelgęs Rainio sodybos pusėn pamatė keletą uniformuotų enkavedistų vaikščiojant Rainio kieme. Viskas jam buvo aišku. Grįžęs atgal liepė Marytei su vienu vyru

... tačiau šis, nepraradęs šalto kraujo, iššovė į enkavedistą...

mus naktį. Bet iš kitos pusės ji jautė didelį džiaugsmą, žinodama, jog išgelbėjo, gal, šimtų partizanų gyvybių. Tikriausiai, komunistai nepasiuntė jokio ginklų ir maisto transporto į Kurklius, bet gerai ginkluotą enkavedistų būrį, kuris gal būtų pakenkamas apsupti visus partizanus. Staiga vadas su-

grįžti į bunkerį, o pats su vyrais pasiruošė puolimui.

Po keletos minučių būrys partizanų pasirodė prieš nustebusius rusus. Nuaidėjo automatų šūviai, ir enkavedistai krito negyvi, nes niekas nesitikėjo tokio staigaus ir nelaukto dienos metu puo-

THIS DOES CONCERN YOU

THE FREE WORLD IS IN DANGER
YOU CANNOT BE INDIFFERENT TO BAL-
TIC DEPORTATIONS
SUCH CRIMES AGAINST HUMANITY MUST
NOT CONTINUE

RESOLUTIONS:

(1) This meeting, having been called to commemorate the tenth anniversary of one of the most tragic events in the history of the peoples of the Baltic States, namely the mass deportation to slavery of tens of thousands of innocent citizens from Estonia, Latvia and Lithuania on the night of June 13th to 14th, 1941, by the authorities of Soviet Russia who, a year earlier, had seized power by trickery and force in these three independent, prosperous and peaceful States, condemns such utter contempts of human life, liberty and dignity.

limo.

Tuo tarpu, išgirdęs šūvius, iš trobos išbėgo dar vienas enkavedistas, ir Vytautas puolė tiesiai prie jo.

— Vade, pasisaukok! — sušuko keli partizanai.

Bet Vytautas, nieko nebodamas, trenkė per enkavedisto Petro rankoje revolverį, iš kurio išlėkė kulka, kliudydama Vytauto galvos odą, tačiau šis, nepraradęs šalto kraujo, iššovė į enkavedistą, kuris susmuko po jo kojomis; paskui apsidairė, bet nė vieno enkavedisto daugiau nepastebėjo, tik tai troboje girdėjosi sunkūs dejavimai.

Viduryje kambario gulėjo paplūdusi kraujuose negyva Rainienė ir bemirštą Rainys. Pažinęs Vytauto veidą jis sužnabzdėjo:

— Kur Marytė?... Nėra Marytės...

— Ji pas mus, — atsakė vadas.

Senio akyse suspindėjo dėkingi žiburėliai ir jis vos girdimai ištarė:

— Dėkui, vaikeli... Atleisk...

— — — — —
Tą patį vakarą bunkeryje prisiekė naujas partizanas — Marytė — gyventi ir mirti už vieną tikslą — laisvą Tėvynę.

Jos priesaiką bandė perduoti radijo bangomis silpna partizanų stotelė, tačiau aš nežinau, ar d a u g k a s ją girdėjo laisvajame pasaulyje, bet ji skambėjo taip:

"19.. m. rugsėjo mėnesio 8 dieną aš, .. prisiekiu kovoti už laisvę savos Tėvynės ir jei man reiks mirtį už ją, aš mirsiu nesudrebėjusi, kaip pridėra Vytauto Didžiojo Žemės dukrai."

Iliustracijos šiai novelei paimtos iš vieno vokiško žurnalo. Vokietis dailininkas iliustravo vokiečio belaisvio pasakojimus apie lietuvių partizanų kovas už Lietuvos laisvę.

(2) This meeting appeals to the conscience of the free world and asks everyone to join in the condemnation of such crimes against humanity, which the Soviet power has made part of its system of rule and uses as an instrument to gain domination of the world.

(3) This meeting reminds the free world that the horrors of June 13/14th, 1941, as experienced in the cities and numerous quiet country homesteads of the Baltic States, are not just incident of the past. Although the United Nations (of which Soviet Russia is a member) and the International Tribunal of Nuremberg, have declared that such crimes against humanity as concentration camps and slave labour are contemptible and punishable deeds, they continue to be practised in the Soviet Union by the Kremlin rulers. Countless honest, toiling men and women of all social classes and of all ages (including small children) deported ten years ago, have not been released. On the contrary, since that date many more have been deported, and they are still being kept under inhuman conditions in the camps and prisons of the U. S. S. R. — where the death rate, through starvation, torture lack of elementary medical care, insanitary dwellings and exposure to cold and ruthless exhaustion, is enormously high.

(4) This meeting warns the free world that the same fate will befall all nations where Soviet rule is established. These practices are an essential element of rule by secret political police. These abominations, sooner or later, occur everywhere that Communism gains power. Ten years ago they were started in the Baltic States, the first victims of modern Soviet aggression. Before that time similar methods of terror had been practised and perfected in the Ukraine, in the Caucasus, on the peoples of Soviet-controlled Asia, and in Russia proper, where they were used to destroy the Church, the peasantry and the middle classes. By the present date Poland, Hungary, Rumania, Bulgaria, Czechoslovakia, Yugoslavia, Albania, Eastern Germany and now China have also been brought under terrorist rule. Next on the list are Western Europe, the British Commonwealth, the Americas, Africa and that part of Asia which is still free.

(5) This meeting urges the free world to unite in the fight against Communism, and to insist that man's birthright of freedom be restored to the Baltic States.

(6) This meeting is convinced that humanity can survive only if the world is free of the threat of totalitarianism as exemplified now in Stalinist Communism. This has become an imperative demand dictated by the healthy instinct of human self-preservation.

THIS CONCERNS EVERY MAN AND WO-

Lithuania

CULTURAL LIFE IN OUTLINES

Lithuania was situated far from the cultural centres of Antiquity and Middle Ages. Christianity and written western culture reached Lithuania comparatively late. Thus the main sources of the cultural life of former days are to be sought less in written documents than in the achievements of the people — in their language, songs, customs and national art.

Language.

Lithuanian is one of the oldest spoken Indo-European languages preserving best the old forms and belonging to the branch of Baltic languages. Lithuania is only kindred to Latvian. Characteristic for Lithuanian is the musical accent. That gives the language melody and harmony. What specially strikes the eye of anyone learning Lithuanian is the great number of diminutive forms and their application. These grammatical forms show the character of the Lithuanian people — especially their deep tenderness. An exceptionally large number of these lovely forms may be found in the Lithuanian folksongs.

Folk-Songs.

The folk-songs-form the largest cultural treasure of the nation. Up to the present, more than 63,000 have been recorded out of the total number of approximately 200,000 songs. These folk-songs, popular with the people of the country-side, have won distinction in the world of literature and have been highly praised by many scholars from abroad. The Lithuanian songs show in a subtle way the whole life of the nation, are a profound interpretation of character and a revelation of the spirit of the Lithuanians. Some of them, centuries old, are as timely and vivid to-day as when they first left their makers lips.

Lithuania is known to her neighbours as a country of songs. The whole life of a Lithuanian, from the cradle to the grave, is accompanied by song. The favourite themes are about the rue garden,

the lonely orphan, the love of youth and maid and the love for nature and homeland. Whatever the season of the year, songs are always heard, but they are especially gay during the hay-making season and rye harvesting. Special mention must be made of the lovely wedding-songs where the girl says farewell to the careless days of the past and enters a new life, a life of labour and trouble.

All these popular national songs are full of clever epithets and loving diminutives.

The relations between the man and woman are of a noble and pure nature. In them burns an idealism that this world needs. The rue garland is a symbol of chastity, idealized in all these love songs. It is to be stressed that the Lithuanians have only very few war songs, and these are not of an aggressive but rather of a defensive nature, chiefly laments for the departure of young men. That corresponds to the character of the people and their history. There were no wars of aggression, but only wars defending the country against German imperialistic movements performed by the Teutonic Knights and against the attacks of the other enemies.

The tunes are modulated to the sentiment of their themes with a tinge of melancholy. There are very few gay songs. That is due to the northern type and to all the oppression endured by the Lithuanians through long years. But this restraint of feeling and deep sadness does not denote pessimistic resignation but rather concentrated strength of soul and a deep will to preserve the most precious values of the people.

Popular Instrumental Music.

The national dances as well as the popular instrumental music can be traced back to the early historical times. Still used in recent days is an old sort of zither, called "kanklės". Then there are instruments ranging from a kind of buck's horn "ragas" and special kind of flutes "triūbos", to very quaint wooden pipes "skudučiai", the last only to be found in Lithuania and made by the shepherds.

Folk-Art.

Particular attention should be given to the popular art of weaving. In Lithuania, through generations, all the clothing was home made. It was an honour and pride for the girls to have as rich a dowry as possible, especially to have numerous "hope-chests" filled with textiles made by herself. Original and various in colour and wonderful in harmony are ornaments of the girdles and ribbons called "juostos", adorned with conventionalized flowers and figures. The Lithuanian national taste for art was not restricted to the art of weaving but also included other fields of folk-art. Of special importance was wood-carving. The cottages of the

MAN, AND EVERY CHILD. FREEDOM IS INDIVISIBLE.

NO ONE CAN BE NEUTRAL. ALL NATIONS AND ALL MEN MUST BE FREE OR ALL WILL BE SLAVES.

These resolutions were adopted at a Public Meeting held on June 14th, 1951, at Chelsea Town Hall London, under the chairmanship of Her Grace the Duchess of Atholl, D. B. E. The speakers included the Very Rev. A. S. Duncan Jones, D. D., Dean of Chichister, and Mr. Douglas Woodruff, Editor of "The Tablet."

peasants, especially the porches, doors, shutters and window-frames were adorned with beautiful wood-carving. There is such a strong yearning for beauty in the people, that even articles used in everyday life (spinning-wheels, towel-racks, batlets, household-utensils, dowry chests and wardrobes etc.) are carved and decorated with figures, painted flowers, birds etc.

Another remarkable category of folk-art deserves space here: the Lithuanian wooden crosses. Lithuania is a country of crosses. The landscape without these crosses is unimaginable. The troubles times endured by the Lithuanian people have given the cross more than a deep religious meaning. The cross symbolizes the daily troubles of the people as well as its own sad story and gives the peasant comfort and strength. These crosses are erected near the cottages, on cross-roads, by the way-side, by streams or in oak-groves. The Lithuanian wooden cross is made with special devotion and passion. It is embellished with various carvings and figures of Our Lord, statues of the Blessed Virgin and of various Saints. These carvings are mostly primitive in their form from the point of view of art, but frequently very expressive and are very dear to everybody as they are created from the very heart of the Lithuanian. Their beauty is to be sought in their very primitiveness and spiritual depth. Although the crosses are of different types in various regions in Lithuania, all have in common beauty of form and an extraordinary depth of feeling.

Wood-engravings of the Saints also have an important place in the national art of Lithuania. Then there is the interesting custom, which has developed into a separate branch of folk-art: the ornamentation of Easter eggs and of wooden eggs for children by means of carving, scrapings etc. Both are called "margučiai".

Architecture.

In Lithuania the chief building material was and still is timber. Thus the oldest architectural monuments made of wood could not be preserved. Only important buildings such as churches, castles, great manor houses, palaces and the residences of the great nobles, built of stone or bricks, show the development of architecture in Lithuania. Beginning with the XIV-th century, when Christianity was introduced in Lithuania, the culture of Western Europe began to supplant the original cultural life of Lithuania and brought the greatest changes to architecture. So there are architectural monuments ranging from the Gothic, Renaissance, Baroque, Rococo and Neo-classic styles up to the most modern efforts. The most beautiful historic monuments are to be found in the city of Vilnius (Vilna), the capital of Lithuania. The lovely Church of St. Anne, late Gothic in style, the baroque St. Casimir's Church, the Church of St. Peter and St. Paul, the most famous of all, with its rich painting and ornaments by Italian artists,

are familiar to all tourists. Original in style is the impressive neo-classic Cathedral and the Town Hall, designed and constructed by Stoka-Gucevičius, born a Lithuanian serf, an architect of unusual talent. Vilnius is also noted for the picturesque views of the castle (built by the Grand Duke Gediminas) on the hill overlooking the city, and the ancient wall with its medieval towers.

A large number of historic monuments of great architectural value and beauty is to be found throughout the country.

Show-down near in Korea

WASHINGTON, SEPTEMBER 10.

EVENTS ARE RAPIDLY APPROACHING A SHOW-DOWN IN KOREA, AND THE FEELING IN THE US DEFENCE DEPARTMENT IS THAT THE UNITED NATIONS MUST "GET TOUGH" AND FINISH THE WAR IN A HURRY, SAYS THE NORTH AMERICAN NEWSPAPER ALLIANCE.

IT ADDS THAT US MILITARY LEADERS HAVE ALREADY DECIDED TO BOMB MANCHURIAN AIR BASES IF THE COMMUNISTS USE AIRPOWER TO LAUNCE A MAJOR OFFENSIVE FAILING THE RE-OPENING OF THE ARMISTICE TALKS.

US defence officials fear a sudden major offensive supported by heavy air attacks from the 1,000 planes the Communists have assembled during the negotiation period.

Hanson Baldwin, military correspondent of the "New York Times," reports that the Chinese and North Koreans, aided by Russia, have replaced the heavy losses suffered in their previous attacks and added materially to their air strength in Manchuria and land hordes in North Korea.

They have increased their strength by 100,000 men in the past two months and have an army totalling 800,000 men, all fresh and well-equipped.

More Russian T34 tanks are reported to be moving up just behind the front lines.

Against this the United Nations have between 580,000 and 700,000 men, about half of whom are South Koreans.

DEVELOPMENTS

TOKIO, September 10.

A new Communist charge that Allied aircraft struck the Keasong neutral zone, an upsurge in Communist air activity and continuing battlefield clashes, boding a possible new Chinese offensive, marked today's developments in Korea.

UN officers who investigated a Communist charge that Allied aircraft machine-gunned Keasong early today refused afterwards to admit that there had been an air attack or that UN aircraft

had been involved.

A small group of Allied correspondents accompanied the liaison team, which, with one exception, was composed of new officers having no prior contact with the Communists at Keasong.

With the Communists still officially ignoring the UN offer to discuss the transfer of the conference from Keasong, there is ever-decreasing hope that the present series of talks will be resumed.

A spokesman for the Communist delegation at Keasong denied over the Peking radio today an American newsagency report that the major part of a Chinese division, with tank units, is being kept in the neutral zone.

He added that the object of the report was to back up the UN proposal for a change in the conference site.

The heaviest fighting is occurring on the east-central front where small UN forces have taken the initiative, apparently to bring pressure against the building up of Communist troops who, in the past week, have been throwing reinforcements into the so-called Iron Triangle area.

An Allied briefing officer said today that Communist casualties as a result of the Allies' limited objective offensive on the east-central front for the week ended Friday were estimated at nearly 15,000 killed, wounded or taken prisoner.

Tank-led US troops advanced up to three miles along a 25-mile front in West Korea yesterday in a drive to upset a Communist offensive build-up, says United Press.

The British cruiser Belfast, the frigate Cardigan Bay, and the Australian frigate Murchison steamed up the Han River estuary yesterday and shelled Communist troop concentrations, gunposts and communications.

They are operating with US destroyers.

(The Advertiser)

REARMAMENT OF GERMANY

From San Francisco and the future of Japan the Foreign Ministers of the Western Powers have turned to Washington and the political and military future of West Germany — a much more momentous and difficult subject.

There is no dispute between them on the basic need of rearming West Germany for the defence of Western Europe. They agreed last December that the Federal German Republic should be invited to contribute to the forces of the Atlantic Alliance. The question they are called upon to resolve is what form the German contribution should take.

Two alternatives are before them. One is that the proposed German force should be admitted to the army under General Eisenhower's command as a separate national entity; the other that it should be absorbed into a supra-national European Army in accordance with the Pleven Plan.

For the past eight months the two proposals

have been examined separately. At Bonn there have been discussions between the Allied High Commissioner and German military authorities on the purely technical aspects of German rearmament. Simultaneously, representatives of all the Atlantic States have been examining, in Paris, the possibilities of setting up a European Army under an international "high authority," and with a single Minister for Defence. The recommendations of both the Bonn and Paris groups are now before the Foreign Ministers in Washington awaiting their choice.

The conclusion reached at Bonn was that Germany could provide a military force of a quarter of a million men disposed in twelve divisions and special units for coastal and air defence. There would also be a tactical air force of 2,000 planes. Under the Pleven Plan the German contribution would still be sizeable in the total, but no unit would be larger than a brigade group of 6,000 men. This restriction would apply equally to all the other national contingents, so that a typical division of the European Army would consist of three brigade groups of different nationalities. The Pleven Plan looks towards the political federation of Western Europe, but its immediate purpose, in the eyes of its French authors, is to make sure that Germany shall never have an independent, self-supporting army or even so much as a complete division.

These differences between the Western Allies may not, however, prove the crux of the difficult discussions in Washington. All talk will be academic if Western Germany (unlike Japan) refuses to agree to any form of rearmament unless her own terms are met. The Bonn Government has not yet made it clear what those terms are. It has indicated, among other things, that it will not enter the Western alliance as an armed partner except on conditions of complete equality. The Western Powers, for all their intense preoccupation with the Soviet threat, are bound to give this question the most searching examination.

(The Advertiser)

BRITAIN AND U. S. TALKS ON KOREA ISSUES

Washington, September 11.

The US and British Foreign Ministers today discussed what should be done in Korea if the Kaesong truce talks collapsed.

No official statement was issued. Usually reliable informants denied reports that the US was pressing Britain to increase its military and naval contribution to the Allied forces in Korea.

They said, however, it was obvious that if the Kaesong talks broke down, and the Korean War was expanded and intensified, there would be a general desire for a larger contribution from all countries taking part in the war.

ANGLAI IŠSTUMIAMI IŠ PERSIJOS

Persijos vyriausybė įteikė anglių vyriausybei ultimatumą, reikalaujanti arba laike 15 dienų pradėti pasitarimus dėl naftos eksploatacijos arba visiškai išsineštinti iš Persijos.

Persų naftos bendrovės vadovybė atstatė vyriausią anglių naftos inžinierių Mr. G. E. Green. Kai jis atvyko į kabinetą, savo kėdėje jau rado besėdintį persų inžinierių, kuris pareiškė, kad B-29 vadovybės parodymu jis perima šį postą.

Anglai imasi ūkiškų represijų prieš persus, tačiau, atrodo, tai nieko negelbės: persai sugebės patys savo turtus naudoti.

Dar daugiau britų karo laivų atvyko į Persijos įlanką.

KARAS KORĖJOJE

Galutinai palaidojus taikos viltis karo veiksmai Korėjos fronte pagyvėjo. Šį kartą iniciatyvos jau ėmės ne raudonieji, bet sąjungininkai.

Laikė taikos derybų komunistai, pasinaudoję karo pertrauka, sugabeno dideles karo pajėgas prie fronto linijos ruošiamam dideliam puolimui. Sąjungininkų žiniomis, komunistai turi apie 800.000 vyrų kariuomenės, ginkluotos moderniais ginklais, ir apie 1000 lėktuvų. UNO armija tu rinti apie 6—700.000 vyrų kariuomenės, iš kurių apie pusė — pietų korėjiečiai. UNO armija, be abejo,

ginkluota daug geriau. Be to, ji turi didžiulę aviaciją ir karo laivyną.

Sąjungininkai, norėdami sutrukdyti raudonųjų pasiruošimus, patys pradėjo plataus masto puolimus, užimdami svarbias strategines vietas ir pamažu stumdami į priekį.

Gerai informuoti spaudos korespondentai rašo, kad Korėjos kare reikia laukti tam tikros atomazgos, nes UNO nori kiek galima greičiau užbaigti karą Korėjoje. Esą, numatoma bombarduoti karo bazes Mandžiurijoje, o taip pat panaudoti, kaip išsitarė vienas senatorius, naujus ginklus.

PASIRASYTA TAIKOS SUTARTIS SU JAPONIJA

Rugsėjo 8 dieną San Francisko mieste, JAV, nepaprastai iškilingai pasirašyta taikos sutartis su Japonija. Tuo būdu, po 6 metų karo ir 4 metų okupacijos Japonija grįžta į laisvų tautų šeimą.

Sutartį pasirašė 49 valstybių atstovai, išskyrus Sovietų Rusiją, Čekoslovakiją ir Lenkiją, kurios tuo būdu pasilieka karo stovyje.

Rusijos delegacija, susidedanti net iš 31 asmens, buvo pasiruošusi trukdyti sutarties pasirašymą, tačiau jai tas nebuvo visai leista ir į jos pareiškimus nekreipta dėmesio.

Pagal šią sutartį Japonija nuotuja kai kurių salų ir Sachalino,

kuris okupuotas rusų, bet užtat tampa visiškai laisva ūkio bei ginklavimosi srityse; Japonija nustoja buvusi imperija.

Tuo pat laiku pasirašyta antra sutartis tarp Japonijos ir JAV-bių, pagal kurią JAV kariuomenė stovės Japonijoje, kol grės komunizmo pavojus.

Šios sutartys užkerta kelią Sovietų Rusijos planams Azijoje, todėl komunistinė spauda labai puola sutarties pasirašymą.

— Čekijoje slaptoji policija įjungta gaudyti balionus, iš Vakarų leidžiamus su laisvės šūkiais.

— Iš amerikiečių lėktuvų pasakutiniu metu už geležinės uždangos išmėtomi degtukų dėžutės dydžio radio priimtuvai, su kuriais galima klausyti Amerikos Balso siųstuvo transliacijų.

— Sovietai vėl pradėjo vykdyti naują blokadą. Iš visų vokiečių, vykstančių per Rytų Vokietiją Vakariniui Berlynan, pradėjo reikalauti sumokėti kelių mokesčius

Laikrodininkas

ANTANAS ŠILVA

30 Barnot St., Yarraville

Melbourne

Taiso įvairių rūšių laikrodžius Priimami namuose ir spaudos kioske pas p. Baltrūną. Galima siųsti ir paštu. Garantuotas ir sąžiningas darbas.

W. EUROPE PROBLEMS

Today's talks between the US Secretary of State (Mr. Acheson) and the British Foreign Secretary (Mr. Morrison) were preparatory to a joint meeting between them and the French Foreign Minister (M. Schuman) Tomorrow, when world problems, particularly those relating to western Europe, will be discussed.

Today's talk made it clear there was now no great divergence of views between the French and British Governments on the French-sponsored plan for a European Army as part of the Atlantic Pact set-up.

Britain's reservations appeared to have been cleared away by the support of Gen. Dwight Eisenhower, Supreme Commander of the North Atlantic forces.

As one British official put it: "If Ike's in favor

of it, that's good enough for us."

BRITISH ATTITUDE

Reuters diplomatic correspondent here said Mr. Morrison made it clear that, although Britain now approved in principle the European Army proposal and the Schuman plan for the merging of Continental coal, steel, and iron industries, there was no question of Britain being a participating member of these projects.

The British Government's view, he said, was that Britain could not participate in any projects which involved the establishment of a supranational authority. Britain's Commonwealth affiliations make such participation impossible.

The French Finance Minister (M. Mayer) said France would ask for increased US aid next year, chiefly for the campaign against the Communists in Indo-China. (The News)

Australijos Lietuviu Bendruomene

MES ESAME ĮPAREIGOTI !

Švęsdami rugsėjo 8-tąją mes neišvengiamai užkliūvame mūsų žilosios praeities. Teisingiau — ši Tautos Šventė mus įpareigoja atsukti Lietuvos valstybinio gyvenimo laikrodį atgal ir suvesti į vieną tašką prosenelių ir mūsų kelius.

Bet čia nekalbėsime plačiau apie tolimos praeities laikus: apie Kunigaikščių Lietuvos sunkias kovas dėl savo žemės ir laisvės ir kiek iškentėjo lietuvių tauta per 130 metų po carinės Rusijos okupaciniu jungu, kada tūkstančiai laisvės kovotojų ir knygnešių buvo ištremti į Sibirą už tai, kad drįso tarti žodį lietuviui lietuviškai, kad norėjo melstis iš lietuviškos maldaknygės, skaityti lietuvišką laikraštį.

Ir po to, kai mūsų savanoriai 1918 m. galutinai išgūjo iš Lietuvos Mindaugo, Gedimino ir Vytauto Didžiojo priešų ainius, kada mes Nepriklausomybę atgavome — apie anuos praeities laikus, atsimenate, kalbėjome kaip apie baisios priespaudos ir smurto laikus.

Paskui augome ir stiprėjome. Mokėmės iš klaidų. Ir ateitis turėjo išlyginti mūsų politinio, socialinio ir visuomeninio gyvenimo raukšles.

Bet ateitis lėmė ką kitą — Lietuvos valstybės ir tautos gyvenime atsivertė tragiškiausias istorijos lapas.

Kalbame apie Sovietų Sąjungos okupaciją, kada klasta ir smurtu buvo užsmaugta mūsų šalies laisvė ir nepriklausomybė.

Bet nekalbėsime plačiau ir apie šią mūsų tautos golgotą — apie niokiojamą Lietuvą, išniekintus laisvės kovotojų kūnus miestų aikštėse, žudomus kalėjimuose ir darbo vergų stovyklose mūsų brolius ir seseris. Mes tai žinome, mes esame gyvi šio nusikaltimo, valstybinio mastu vykdomo darbo liūdininkai.

Dėl Lietuvos laisvės žuvusiųjų krauju nudažytas mūsų Tautos ir Valstybės istorijos siūlas matuojamas šimtmečiais. Kamuolys rie-

SVEIKINIMAS "AUSTRALIJOS LIETUVIUI"

Ponui J. Glušauskui,

"Australijos Lietuvio" Redaktoriui-Leidėjui

"Australijos Lietuvio" 3-jų metų sukakties proga leiskite Tamstai ir Tamstos bendradarbiams palinkėti sėkmės ir ištvermės ateities darbe.

Jūsų darbo kelias nebuvo lengvas. Reikėjo ir tebereikia tvirtos valios ir kieto pasiryžimo. Australijos lietuviškoji visuomenė Jūsų pastangas ir darbą įvertino ir parėmė ten, kur parama buvo reikalinga. Tai rodo, kad einate teisingu keliu.

Jūs davėte Australijos lietuviams ne tik laikraštį, kuris daug prisidėjo ir prie lietuviškos dvasios palaikymo ir lietuviškos kultūros ugdymo.

Šia proga dėkojame Jums už gražią iniciatyvą ir nuolatines pastangas organizuojant lėšas lietuviškai gimnazijai išlaikyti Vokietijoje, šalpos organizavimą lietuviams esantiems Vokietijos ligoninėse ir organizavimą lėšų Lietuvos laisvinimo kovai — rinkimą aukų **T a u t o s F o n d u i**

Tikime, kad ir ateityje Jūs tęssite šį gražų darbą dar su didesne energija ir pasisekimu, o iš mūsų pusės tikėkitės pilnos paramos

J. Vaičaitis

ALB Krašto V-bos Pirmininkas

J. Kalakauskas

ALB Tautos Fondo Atstovybės Pirmininkas

da ir toliau. Kada jis sustos? Turint prieš akis moralinę ir fizinę mūsų Tautos naikinimo procesą už geležinės uždangos, mes, kurių nepasiekia nepasotinamojo N. K.V.D. Malocho ranka, žūstančiųjų brolių esame įpareigoti! — išlikti — išlikti Lietuvai ir kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Daugis mūsų gal ir numirsime tremtyje — tai nebus mūsų kaltė, bet jeigu nusigręšime nuo Lietuvos, nuo Jos laisvinimo reikalo, jeigu atbukusiu sotaus gyvulio žvilgsniu žvelgsime į kraujuojančią gimtosios šalies žaizdą — smarkiai nusidėsime.

Ar galime mes pamiršti garbingą mūsų praeitį, brangias ir gražias gimtosios šalies vietas: Aušros Vartus, Gedimino Pilį-Vilnių, Kauną, Nemuną, Baltiją? Ar galime mes neremti kovos, Tave išlaisvinti, o Lietuva! Tėvyne Mūsų! Pagalvokime!

J. Vaičaitis

ALB Krašto V-bos Pirmininkas

J. Kalakauskas

ALB Tautos Fondo Atstovybės Pirmininkas

P A D Ė K A

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba dėkoja p. J. Gučiui, tvarkiui visą Tautos Šventės iškilnių programą; Prof. P. V. Raulinaičiui, skaičiusiam turinimą paskaitą; muz. V. Šimkui ir jo vad. chorui; muz. J. Zdanavičiui ir jo vad. dvig. kvartetui, smuikininkams P. Matiukui ir V. Fledžinskui; solistėms A. Gučiuvienei ir G. Vasiliauskienei; pianistei E. Martinkienei; obojistui L. Lenigui; p. Br. Bakšinskui ir jo vad. tautinių šokių grupei; dainininkams A. Marčiulioniui ir B. Milakniui; pp. J. Abromui, E. Ta parauskui, K. Kuniučiui, p-lei D. Pyragiūtei, S. Lelytei ir visiems kitiems bet kuo prisidėjusiems prie Tautos Šventės iškilnių parengimo ir pravedimo.

ALB Adelaidės Apyl. Valdyba

Antras naujokų šaukimas į kariuomenę Australijoje pradeda spalio 8 dieną. Šaukiami vyrai, kuriems iki gruodžio 31 d. sukanka 18 metų.

MES AUSTRALIJOJE TAUTOS ŠVENTĖ ADELAI- DĖJE

Šių metų Tautos Šventės minėjimas Adelaidėje, eilinio dalyvio akimis žiūrint, žymiai skyrėsi nuo visų ankstesniųjų ne tik savo turiningumu, bet ir naujais laimėjimais.

Pilną naujų minčių apie Lietuvos praeitį paskaitą laikė Prof. P. V. Raulinaitis, specialiai Apylinkės valdybos pakviestas iš Melbourne (jo paskaita spausdinama atskirai). Prelektantas nepaprastai sudomino klausytojus naujais daviniais apie mūsų tautos praeitį.

Meninėje dalyje į sceną išėjo visa eilė naujų menininkų.

Pianistė E. Martinkienė išpildė Čiurlionio — Bėkit bareliai; muz. J. Zdanavičiaus vad. dvigubas kvartetas padainavo 4 tautiškas dainas; obojistas L. Lenigas išpildė Jakubėno — Oi, mergyte ir Šimkaus — Paukštužėli, skrajūnėli; smuik. V. Fledžinskas pasmuikavo Gaižausko — Svajonėlę ir Šimkaus — Mergužėle, brangi; solistė A. Gučiuvienė padainavo Kavecko — Na, tai kas? ir Gailevičiaus — Naują dainą; muz. V. Šimkaus vad. vyrų ir mišrus chorai padainavo 3 liaudies dainas, gi šokėjai, vadovaujami Br. Bakšinsko, išpildė Šutą, Apgaviką ir kalvelį.

Šėkančią dieną, rugsėjo 9, Katedroje iškilmingas Sv. Mišias atlikė J. E. Adelaidės Arkivyskupas, kuris ta proga pasakė ir specialiai mūsų Tautos Šventei pritaikintą gražų pamokslą.

Pamaldų metu giedojo V. Šimkaus vad. choras, solistė A. Gučiuvienė ir grojo smuik. Pr. Matiukas

Tą pat dieną Tautos Šventės minėjimas buvo net dviem atvejais transliuojamas per radiją, pranešėjui pažymint, kad transliacija vyksta Lietuvių Tautos šventės proga. Radio programoje dalyvavo V. Šimkaus chorai, sol. G. Vasiliauskienė, sol. A. Gučiuvienė, o taip pat transliuota Mikulskio vad. choro įdainuota plokštelė — Tyliai, tyliai Nemunėlis teka.

Štai kokios išvados iš šio minėjimo prasosi padaromos:

Į sceną išėjo visa eilė naujų menininkų, kurie anksčiau niekur nesireisė. Jie p a p i l d ė jau anksčiau dirbančiuosius ir tuo pačiu palengvino šių pastarųjų darbą. Ašneje, tuo būdu, dalyvavo visos Adelaidėje esamos menininkų jėgos; visi menininkai turėjo progos pilnai pasireikšti, vienas kitam nekludydamos.

Pirmą kartą Australijoje mūsų Tautos Šventės minėjimas transliuotas per radiją, — ir tai yra nemažas mūsų laimėjimas.

Įvykusiame po minėjimo kukliame programos dalyvių pobūvyje buvo girdėti minčių, kad tokio darnaus vieningumo darbe dar niekada nebuvo pasiekta.

Meniskai - administracinę programos dalį sumaniai paruošė ir tvarkė J. Gučius; meniškąjį aformavimą atliko dail. A. Marčiulionis ir B. Milaknis.

Būdinga, kad apylinkės valdybos kaip ir nebūta... Pirmininkas tarė porą žodžių (ir tai iš rašto...) atidarydamas minėjimą, ir vel išnyko. Matyt, jų galvojama, kad vienybė pasiekama darbais, bet ne žodžiais.

Adelaidės lietuvių visuomenė yra nepaprastai dėkinga visiems menininkams, o taip pat apylinkės valdybai už taip gražiai suorganizuotą ir išpildytą Tautos Šventės minėjimo programą ir norėtų, kad ir ateityje iš šio v i e n y b ė s k e l i o nebūtų išklysta: tik jis vienintelis veda į laimėjimą, į mūsų Tėvynės laisvę.

Dalyvis

LIETUVIŲ CHORO CONCERTAS

Rugpjūčio 31 dieną Adelaidės lietuvių vyrų ir mišrus chorai, vadovaujami muz. Vaclovo Šimkaus, o taip pat solistė G. Vasiliauskienė ir smuik. Pr. Matiukas davė Adelaidės lietuvių ir australų visuomenei viešą koncertą.

Tai buvo choro pirmas toks išėjimas į viešumą, nes iki šiolei choras daugiausia dalyvaudavo tautinių švenčių minėjimų programose arba giedodavo bažnyčioje.

Koncerto programoje — lietuvių kompozitoriai, vienas kitas ne

lietuvis, įvairumo dėliai.

Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Didžiausias australų dienraštis Adelaidėje, The Advertiser, sekančios dienos laidoje šitaip apie koncertą atsiliepė:

"Retai Adelaidė turi progos išgirsti tokių puikų muzikinį pasirodymą, koks buvo atliktas lietuvių choro ir solistų praėjusį vakarą.

Vyrų ir mišrus chorų dainavimas liudijo apie jų dirigento Vaclovo Šimkaus sugebėjimą ir patvarumą.

Atrodo, nuo pat Dono kazokų choro gastrolių tokio vyrų choro čia nebuvo."

Šiltais žodžiais dienraštis atsiliepė apie Gen. Vasiliauskienės dainavimą, pažymėdamas, kad ji turi malonų ir gražų koloratūrinį soprano balsą, dainuoja giliai įsijausdama, taip, kad net kiekvienas svetimas žodis tampa suprantamas klausytojui.

Jeigu ši pirmąjį viešą choro pasirodymą reikėtų laikyti dirigento ir choro egzaminu, tai jis jį išlaidė l a b a i g e r a i.

Choro vadovui ir choristams linkėtina ir toliau gražiai reprezentuoti lietuvišką dainą šiame krašte.
J. J.

MLB D-jos SKYRIUS MELBOURNE

Nors Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija Australijoje jau veikia nuo š. m. kovo 20 d., bet visa veikla iki šiol reikėsi tik korespondenciniu būdu palaikant ryšį su savo nariais.

Atsiradus pakankamam narių skaičiui Org. K-tas ėmėsi žygių visose didesnėse lietuvių susibūrimo vietose įsteigti draugijos skyrius.

Rugsėjo 2 d. Melbourne Liet. Kultūros Fondo skaityklos salėje, dalyvaujant gausiam tautiečių skaičiui, įvyko MLBD-jos Melbourne skyriaus steigiamasis susirinkimas. Susirinkimą atidarė Org. K-to narys ir įgaliotinis Melbourne apylinkei p. A. Krausa, nušviesdamas šio susirinkimo tikslą.

Išrinkus prezidiumą ir perskaičius susirinkimo dienotvarkę buv. Maž. Lietuvos Tarybos narys Dr. V. Didžys skaitė turiningą

paskaitą "Mažoji Lietuva — realybė ar romantika". Prelegentas būdamas kilęs iš Pietneminio krašto (nuo Tilžės) vaizdžiai nušvietė Maž. Lietuvos klausimą pabrėždamas, kad mes turime siekti, jog Lietuvai atgavus laisvę prie suvienytos demokratinės Lietuvos valstybės prisijungtų ne vien Klaipėdos kraštas, bet visa Maž. Lietuva, kadangi šiandien Rytprūsiai yra "Potsdamo" linija padalyti tarp Lenkijos ir Sov. Rusijos. Rusai skirtąją Lietuvai dalį šiandien yra neteisėtai pasisavinę, bet ateis diena, kai viskas pasikeis, o tam mes turime būti pasiruošę.

Po paskaitos Maž. Liet. Bičiulių D-jos Org. K-to pirm. Alb. Pocius trumpai supažindino susirinkimo dalyvius su draugijos tikslais, uždaviniais ir įstatais.

Po šio pranešimo buvo eita prie skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimų. Pagal balsų daugumą į skyriaus valdybą išrinkta: Dr. V. Didžys, A. Krausa ir p. Zembrības. Į rev. komisiją: Ign. Alekna, p. Kalpokas ir plė Giedraitytė.

Baigiant susirinkimą buvo nutarta pasveikinti Maž. Lietuvos Tarybą ir remti Maž. Lietuvos lietuvių Vokietijoje leidžiamą "Keleivį", o kad tai nebūtų tušti žodžiai, čia pat buvo suaukota £ 7.17.0.

Į naujai įkurtą skyrių kartu su gyvenančiais Melbourne apylinkėse įsirašė 64 nariai. "Keleivio" liet. spaudos kioske išplatinama apie 15 egz.

Linkėtina, kad ir kitose vietovėse gyvenantieji tautiečiai pasektų Melbourne lietuvių pavyzdžiu.

A. Varduvičius

Jeigu Jūsų parengimams reikalinga gera, moderniška šokių muzikos

K A P E L A

visiškai pagal Jūsų skonį, kreipkitės į kūrį Rubens "Stardust—Dana", kurioje dalyvauja pirmieji lietuvių muzikantai, 4-6 asmenys, pagal pageidavimą.

Kapela: Rudi Rubens
13 George St., Sunshine W. 20
Melbourne

Redaguoja V. ČEPLIAUSKAS

REDAKTORIAUS ŽODIS

Jau treči metai kaip Adelaidės ir kitų didesnių Australijos miestų lietuviai sportininkai, su gražiomis pasekmėmis, garsina mūsų pavergtos Tėvynės vardą australų ir kitų tautų tarpe. Už tai jiems iš sportą mėgstančios ir patriotiškos lietuvių visuomenės priklauso didi padėka ir jų triūso įvertinimas. Tik kažkodėl (manau ne iš blogos valios) iki šiol jų pasiekti laimėjimai ir įdėtas darbas lietuviškoje Australijos spaudoje nebūdavo tinkamai atžymėtas.

Jausdama šį trūkumą Adelaidės Lietuvių "Vyties" Sporto Klubo valdyba, susitarusi su AL redaktoriumi, pakvietė mane šiame laikraštyje redaguoti sporto skyrių.

Didi padėka priklauso AL ats. Redaktoriui už sutikimą savo redaguojamame laikraštyje įvesti nuolatinį sporto žinių skyrių.

Iš savo pusės norėčiau, kad šis skyrius tarnautų ne vien tik Adelaidės lietuviams sportininkams, bet čia rastų vietos pareikšti savo nesekmes bei laimėjimus ir kitų Australijos miestų, o taip pat Tasmanijos bei N. Zelandijos įvairių sporto šakų lietuviai sportininkai. Be to, šiame skyriuje numatoma dėti žinučių ir iš viso pasaulio lietuvių sportininkų veiklos. Todėl mielus sportininkus, sporto veteranus ir visus sporto bičiulius prašau šiame skyriuje bendradarbiauti. Visas savo kolonijos sporto žinias bei straipsnius prašau siųsti AL redakcijos vardu, tik pažymint — Sporto žinių skyriui. V. Čepļauskas

LIETUVIAI VĖL PIRMAUJA

Rugsėjo 6 dieną Adelaidės lietuvių krepšinininkų pirmoji komanda OBI salėje užbaigė trečiąjį krepšinio turnyro ratą. Čia susitiko dvi stipriausios Pietų Australijos krepšinininkų komandos, t. y. lietuvių Vytis ir latvių ALS. Rungtynės buvo įtemptos tarpe žaidėjų, o dar labiau — tarp žiūrovų. Po permainingos sekmės lietuviai laimėjo 32—31 krepšių santykiu. Dėl šio laimėjimo lietuviai vėl iškilo į pirmąją vietą, pakeisdami latvius. Nors abi komandos taškų turi po lygiai (po 38), bet pirmenybę nusvėrė didesnis lietuvių įmestų krepšių santykis, būtent:

Lietuvių Vytis 1103—575

Latvių ALS 1011—528

Trečioje vietoje stovi Estonia, ketvirtoje australų OBI ir dar toliau kitos keturios nežymios komandos.

Šiose rungtynėse žaidė ir krepšių imetė: Ignatavičius 10, Gurskis 8, Urnevičius 5, Merūnas 4, Kurauskas 3 ir Brovcenka 2.

Dabar Vyties komandai lieka dar sužaisti pusiaubaigmines ir baigmines rungtynes.

Linkime mūsų vyrams sėkmės.

P A D Ė K A

Adelaidės Lietuvių "Vyties" Sporto Klubo Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems tautiečiams, sporto bičiuliams ir sportininkams, prisidėjusiems prie šio mėnesio 7 d. sekmingo šokių vakaro — baliaus surengimo. O labiausiai dėkojame tai lietuviškai visuomenei, kuri savo skaitlingu atsilankymu ir šilingu sustiprino tolimesnę mūsų sportininkų veiklą.

S K E L B I M A S

Lietuvis, nevedęs, 35 m. rimtas gyvenime, svaigalų nevarioju ir nerūkau. Specialybė-Dieselių motorų mechanikas. Turiu pastovų darbą rimtoje firmoje. Noriu susirašinėti su rimta lietuvaite veddybų tikslu apsigyvenimui Australijoje arba išvykimui į JAV.

Atsakysiu tik į rimtus laiškus, foto pageidaujama. Rašyti Algiiui AL adresu.

D Ė M E S I O .

skubiai parduodamas statomas naujas mūrinis modernus

N A M A S

pietų Oatley (Melbourne). (Autobusas sustoja prieš duris) Bus baigtas statyti spalio mėnesį. Depozitas tik £ 620. Pilna kaina £ 3750, savaitinis išmokėjimas.

Dėl informacijų kreiptis pas mane kasdien vakare tarp 6-7 val. Hamilton St. 1, mont Albert, arba šeštadieniais prieš piet M. L. C., 305 Collin St., Melbourne.

Group. Insp. Jablonskis

T A U T I Š K I

kaklaraikščiai (£1), juostos (£3), juostelės knygomis (5 šil.), juostelės pagalvėlėms (10 šil.). Spalvų ir derinių įvairumas. Gaminama ir pagal užsakymą. Meniškas darbas. Kreiptis: Australijos Lietuvis, 35 Cator St., Hindmarsh, Adelaide, S. A.

Visuose reikaluose Jums padeda

JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ — PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokiariopa informacija. — Kalbinė pagalba įstaigose. — Tarpininkavimas perkant ar parduodant nuosavybę. Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2—5 val. p. p. ir šeštadieniais 10—1 val. —

706 Manchester Unity Building
185 Elizabeth St.

S y d n e y Tel.: M4878

Kasdien 6—8 val. vak. —
10 Peel St.,
Kirribilli,
S y d n e y.

Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O., Sydney

Meniška dekoruojamų lietuvišku stiliumi odos gaminių dirbtuvė ROMUVA, Geelong, Victoria

savo gamyboje turi įvairaus dydžio foto albumų, įvairių piniginių, laiškamų bloką, užrašų knygučių ir t. t.

Didžiulis pasirinkimas įvairių lietuviško stiliaus dekoravimų.

Dėl smulkios informacijos ir kainoraščių prašom rašyti šiuo adresu:

K. BIELKEVIČIUS

73 Lt. Fyans St., South Geelong, Vic.

P. S. Jei kas dar norite suspėti, kad Jūsų dovana pasiektų artimuosius Kalėdų šventėms į USA ar kitur, dabar yra pats laikas padaryti užsakymą dirbtuvėi "Romuva", nes kitą mėnesį jau gali būti per vėlu.

I E Š K O M A S B U T A S

Adelaideje, 2-3 kambarių ir virtuvės, su baldais ar be jų. Tvarkingi, blaivūs ir ramūs žmonės. Mokės iki £ 4.10.0 nuomos. Prašoma pranešti AL administracijai.

N A M U S

AR ŽEMĖS SKLYPĄ geriausia pirkti tarpininkaujant

WESTERN & COCKS

Nekilnojamųjų turtų pardavimo agentams. Sąžiningas patarnavimas. Sutvarkomi visi pirkimo ir paskolos gavimo dokumentai.

Adresas:

Savings Bank Buildings
(8-tas aukštas)

Kings William St. Adelaide
Tel. C 3942, priv. X4461 ir
LF 3350

Tautietai,

Nepamiršk APDRAUSTI savo sunkiai įsigytą turtą, be to, apdrausk save ir savo šeimą ligos atveju.

Geriausia sutikti mane šeštadieniais nuo 10.30 — 12 val. arba laiškais.

Gr. Insp. Jablonskis
305, Collins St., Melbourne

1952 metams padidintas AL su kalendorium kainuoja metams £2.10.0, pusei metų £1 11.0, 3 mėn. 19 šil. ; II pusem. £1.6.0, II-IV ketvirčiams po 14 šil.

AUSTRALIJOS LIETUVIS redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Ats. redaktorius Jurgis Glušauskas. LEIDĖJAS — Australijos Lietuvis Leidykla. Raštus Redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus. PRENUMERATA: metams 28 šil., pusei metų 14 šil., 3 mėn. 8 šil. Užsienin kaina ta pati. Atskiras numeris 1/6. SKELBIMAI: 2 pensai už žodį. Už skelbimų turinį Redakcija neatsako.

Adresas:

AUSTRALIJOS LIETUVIS
35 Cator St. H i n d m a r s h,
A D E L A I D E, S. A.

The Australian Lithuanian, the Lithuanian fortnightly. Authored Jurgis Glušauskas.

Printed by Australijos Lietuvis Publ. Co., 35 Cator St. Hindmarsh, S. A.